

عنوان مقاله:

ضمان ناشی از عقد صحیح در اندیشه فقهی

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش های فقهی، دوره 11، شماره 3 (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 30

نویسنده:

اسماعیل نعمت الهی - استادیار دانشگاه قم

خلاصه مقاله:

در مسائل متعددی از فقه، خصوصاً در بحث از قاعده «ما یضمن بصحیحه یضمن بفاسده» سخن از ضمان ناشی از عقد صحیح به میان آمده است. اگر در کنار این مطلب به سخن برخی از فقها در مورد وحدت معنای ضمان در تمام موارد توجه شود، مسئله مفهوم و مبنای ضمان در عقد صحیح مطرح خواهد شد. از لحاظ مفهوم ضمان می توان برای عقد صحیح سه مرحله تشکیل، تلف عوضین قبل از تسلیم و فسخ یا انفساخ عقد پس از تسلیم را در نظر گرفت. مقصود اصلی این نوشته، بررسی مفهوم ضمان در مرحله تشکیل است و به ناچار، از مراحل دیگر نیز سخن گفته می شود. در مورد ضمان در مرحله اول، رویکردهای متفاوتی در بین نظر فقها وجود دارد: برخی از فقها مفهوم ضمان در عقد صحیح را انکار کرده اند، برخی به وجود ضمان معاوضی معتقد بوده اند و گروه سوم، عقد صحیح را به گونه ای تفسیر کرده اند که متضمن ضمان قهری و به تعبیری، از اسباب ضمان قهری است. اقدام، استیفا، احترام و ضمان ید چهار نظریه اصلی هستند که ماهیت عقد در قالب آنها توجیه شده است. مباحث این تحقیق عمدتاً ناظر به بررسی مفهوم ضمان در بخش اول قاعده «ما یضمن» در عقد بیع خواهد بود، اما می توان آنها را با تعدیل مناسب، به سایر عقود معاوضی نیز سرایت داد.

کلمات کلیدی:

ضمان، ضمان قهری، ضمان معاوضی، عقد، فقه امامیه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1787095>

